

32002R0743

2002 5 1

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 115/1

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 743/2002

2002 m. balandžio 25 d.

sukuriantis bendrą Bendrijos veiklos sistemą, palengvinančią įgyvendinti teisminių bendradarbiavimą civilinėse bylose

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 61 straipsnio c punktą ir 67 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Sąjunga kelia sau tikslą – puoselėti ir plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje yra užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas. Tam Bendrija, be kita ko, turi patvirtinti teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose priemonės, būtinas deramam vidaus rinkos veikimui.
- (2) 1998 m. gruodžio 3 d. Taryba priėmė Tarybos ir Komisijos veiksmų planą, kaip geriau įgyvendinti Amsterdamo sutarties nuostatas dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimo, toliau – Vienos veiksmų planas ⁽⁴⁾.
- (3) Tampere Europos Vadovų Taryba 1999 m. spalio 15–16 d. priėmė išvadą, pavadintas „Kelyje į laisvės, saugumo ir teisingumo sąjungą: Tampere gairės“.
- (4) 2000 m. lapkričio 30 d. Taryba priėmė bendrą Komisijos ir Tarybos programą dėl priemonių, kaip įgyvendinti teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose abipusio pripažinimo principą ⁽⁵⁾.

(5) Bendraisiais veiksmais 96/636/TVR ⁽⁶⁾ 1996–2000 m. laikotarpiui buvo parengta teisininkų skatinimo ir mainų programa (Grotius).

(6) Reglamentu (EB) Nr. 290/2001 ⁽⁷⁾ teisininkų skatinimo ir mainų civilinės teisės srityje programa (Grotius – civilinė teisė) buvo pratęsta tik vienerių metų pereinamajam laikotarpiui, kol bus pateikti nuodugnaus tyrimo, kaip turėtų būti nukreipti Bendrijos veiksmai ir parama ateityje, rezultatai.

(7) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1496/98/EB ⁽⁸⁾ buvo sukurta trejų metų veiksmų programa, kad teisininkai pagilintų Bendrijos teisės žinias (Roberto Šumano projektas).

(8) Lanksti ir veiksminga bendra Bendrijos veiklos civilinės teisės srityje sistema yra būtina siekiant įgyvendinti Sutarties, Vienos veiksmų plano ir Tampere išvadų ambicingus tikslus.

(9) Bendra Bendrijos veiklos sistema turėtų, atsižvelgiant į subsidarumo principą, numatyti Komisijos priemonių, skirtų paremti organizacijas, skatinančias ir palengvinančias teisminių bendradarbiavimą civilinėse bylose, taip pat veiksmų konkreitiems projektams paremti iniciatyvas.

(10) Tolesnė teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose plėtra pareikalaus nemažai veiksmų, ir dėl to jų turėtų būti imtasi pagal Bendrijos veiklos programą. Šiuos veiksmus bus lengviau parengti ir įgyvendinti, jeigu jie bus įtraukti į bendrą Bendrijos veiklos sistemą.

(11) Komisijos veiksmai galėtų apimti tokius konkrečius veiksmus, kaip antai: studijos, moksliniai tyrimai, seminarai, konferencijos, ekspertų susitikimai, publikacijos, žinytai, duomenų bazės ir (arba) interneto tinklalapiai, taip pat priemonės, skirtas projektų, kurie būtų bendrai finansuojami pagal bendrą Bendrijos veiklos sistemą, rezultatų platinimui.

⁽¹⁾ OL C 213E, 2001 7 31, p. 271.

⁽²⁾ 2002 m. kovo 12 d. pateikta nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 36, 2002 2 8, p. 77.

⁽⁴⁾ OL C 19, 1999 1 23, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 12, 2001 1 15, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 287, 1996 11 8, p. 3.

⁽⁷⁾ OL L 43, 2001 2 14, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 196, 1998 7 14, p. 24.

- (12) Bendra Bendrijos veiklos sistema, skirta gerinti valstybių narių teisinių ir teisminių sistemų abipusio supratimą, padės sumažinti kliūtis, trukdančias teisminei bendradarbiavimui civilinėse bylose, o tai pagerins vidaus rinkos veikimą.
- (13) Priemonės, užtikrinančios tinkamą Bendrijos dokumentų teismo bendradarbiavimo civilinės teisės srityje įgyvendinimą ir taikymą, yra būtinos. Jos taps veiksmingesnės, jeigu bus derinamos bendroje Bendrijos veiklos sistemoje.
- (14) Kadangi siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir dėl to Bendrija, dėl Europos masto, būtino šiems tikslams pasiekti, numatytos masto ekonomijos ir numatytų veiksmų kaupiamųjų poveikių, gali juos pasiekti geriau, Bendrija gali patvirtinti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje išdėstytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nesiiama jokių veiksmų, kurie nėra būtini siekiant šių tikslų.
- (15) Europos Sąjungos šalių kandidačių dalyvavimas šioje bendroje Bendrijos veiklos sistemoje padės pasirengti stojimui, ypač šių šalių gebėjimui taikyti Bendrijos *acquis*.
- (16) Turi būti nustatyti tam tikri principai dėl sankcijų, jeigu bus pastebėti pažeidimai arba jeigu nesilaikoma Komisijos ir gavėjų subsidijų susitarimuose numatytų įsipareigojimų.
- (17) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (18) Metinė darbų programa turi būti priimta pagal valdymo komiteto tvarką, kad būtų užtikrinta institucinės pusiausvyros priemonė, ypač atsižvelgiant į tai, kad Komisija turi imtis 3 straipsnio 1 dalyje numatytų konkrečių veiksmų.
- (19) Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 3 straipsnyje nustatyta tvarka Jungtinė Karalystė ir Airija pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą.
- (20) Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties,

1 ir 2 straipsniuose nustatyta tvarka Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą; šis reglamentas Danijai nėra privalomas ir jai netaikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

TIKSLAI IR VEIKLOS RŪŠYS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nuo 2002 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui sukuriama bendra Bendrijos veiklos sistema, turėsianti padėti įgyvendinti teisminį bendradarbiavimą civilinėse bylose, toliau – bendra sistema.

2. Šis reglamentas Danijai netaikomas.

2 straipsnis

Tikslai

Bendra veiklos sistema siekiama šių tikslų:

- 1) skatinti teisminį bendradarbiavimą civilinėse bylose, pirmiausia siekiant:
  - a) užtikrinti teisinį tikrumą ir gerinti galimybes kreiptis į teismą;
  - b) skatinti abipusį teismo sprendimų ir nutarčių pripažinimą;
  - c) skatinti būtiną teisės aktų suderinimą arba
  - d) panaikinti civilinės teisės ir civilinio proceso skirtumų nulemtas kliūtis;
- 2) gilinti abipuses žinias apie valstybių narių teisinę ir teismų sistemas civilinėse bylose;
- 3) užtikrinti tinkamą Bendrijos dokumentų teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose įgyvendinimą ir taikymą ir
- 4) pagerinti visuomenės informavimą apie galimybes kreiptis į teismą, teisminį bendradarbiavimą ir valstybių narių teisinę sistemas civilinėse bylose.

3 straipsnis

Veiklos rūšys

Veikla, kuri buvo įgyvendinama arba atliekama pagal bendrą sistemą, turi atitikti bent vieną iš 2 straipsnyje numatytų tikslų ir ją sudaro:

- 1) konkretūs Komisijos veiksmai arba

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- 2) veiksmai, suteikiantys finansinę paramą konkreitiems Bendrijos interesus atitinkantiems projektams 5 straipsnyje nustatytais sąlygomis; arba
- 3) veiksmai, suteikiantys finansinę paramą nevyriausybinų organizacijų veiklai 6 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

4 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas

Šioje bendroje sistemoje gali dalyvauti:

- 1) Vidurio ir Rytų Europos (VRE) šalys kandidatės Europos sutartyse ir papildomuose protokoluose, taip pat atitinkamų Asociacijos tarybų sprendimuose nustatytais sąlygomis;
- 2) Kipras, Malta ir Turkija dvišalių susitarimų, sudarytinų su šiomis šalimis, pagrindu;
- 3) kitos šalys, jeigu susitarimai ir procedūros tai leidžia.

5 straipsnis

Konkretūs projektai

1. 3 straipsnio 2 dalyje minėtus konkrečius projektus sudaro viena ar daugiau iš toliau išvardytų veiklos sričių:

- a) specialistų rengimas;
- b) mainų programos ir praktika;
- c) studijos ir moksliniai tyrimai;
- d) susitikimai ir seminarai;
- e) informacijos platinimas.

2. Projektus gali pateikti institucijos ir valstybinės ar privačios organizacijos, įskaitant profesinius susivienijimus, mokslinio tyrimo institutus ir teisininkų rengimo bei profesinio mokymo (kvalifikacijos kėlimo) institutus.

Sąvoka „teisininko profesija“, *inter alia*, apima teisėjus, prokurovus, advokatus, mokslininkus ir mokslo darbuotojus, ministerijų darbuotojus, teismo pareigūnus, teismo antstolius, teismų vertėjus ir kitas profesijas, susijusias su teismų sistemos darbu civilinėse bylose.

3. Kad projektai būtų bendrai finansuojami, juose turi dalyvauti bent trys šalys, dalyvaujančios šioje bendroje sistemoje.

Projektuose taip pat gali dalyvauti teisininkai iš Danijos, šalių kandidačių, jeigu tai padėtų joms pasirėngti stojimui, ir iš kitų trečiųjų šalių, nedalyvaujančių šioje bendroje sistemoje, jeigu tai atitinka projekto tikslus.

6 straipsnis

Nevyriausybinų organizacijų veikla

Finansinė parama veiksams, paminėtiems 3 straipsnio 3 dalyje, gali būti skirta paremti veiklai, įtrauktai į nevyriausybinų organizacijų metinius darbo planus, jeigu tos organizacijos atitinka šiuos kriterijus:

- 1) jos turi būti ne pelno organizacijos;
- 2) jos turi būti įsteigtos pagal vienos iš valstybių narių teisę;
- 3) jų veikla turi būti europinio masto ir paprastai apimti bent pusę valstybių narių;
- 4) jų veiklos tikslams turi priklausyti vienas ar daugiau 2 straipsnyje nustatytų tikslų.

II SKYRIUS

FINANSAVIMAS, ĮGYVENDINIMAS IR PROCEDŪROS

7 straipsnis

Finansavimas

1. Bendras veiklos rūšių pagal šią bendrą sistemą finansavimas neleidžia gauti jokio kito finansavimo pagal iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto finansuojamą kitą programą.

2. Viena vertus, 3 straipsnio 1 dalyje ir, antra vertus, 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse minėtiems veiksams bus skiriama proporcinga metinės sumos dalis.

3. Iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto skiriama finansinė parama iš esmės negali viršyti 60 % 3 straipsnio 2 arba 3 dalyse minėtų veiksmų išlaidų. Tačiau, esant išimtinėms aplinkybėms, finansinė parama gali siekti 80 %.

8 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Komisija kasmet, jeigu galima iki birželio 30 d., viešai skelbia metinę darbų programą:

- a) nustatančią prioritėtinius tikslus ir veiklos rūšis ateinantiems metams;
- b) apibūdinančią 3 straipsnio 1 dalyje minėtus veiksmus, kuriuos ketina įgyvendinti Komisija; ir
- c) išaiškinančią atrankos ir skyrimo kriterijus bei pasiūlymų dėl 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse minėtų veiksmų pateikimo ir tvirtinimo procedūrą.

2. Komisija priima metinę darbų programą 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

3. Komisija, vertindama ir atrinkdama pasiūlymus, ypatingą dėmesį skiria šiems kriterijams:

- a) galimybei prisidėti prie 2 straipsnyje nurodytų tikslų įgyvendinimo;
- b) problemų sprendimo organizavimui;
- c) europiniam mastui;
- d) priemonėms, skirtoms užtikrinti rezultatų platinimą;
- e) papildomumui su kita buvusia, dabartine ar būsima veikla ir
- f) veiksmo mastui, ypač dėl masto ekonomijos ir išlaidų efektyvumo.

4. Komisija išnagrinėja kiekvieno jai pateikto 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyto veiksmo projektą. Su tais veiksmais susiję sprendimai priimami 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

9 straipsnis

Sprendimai dėl finansavimo

1. Komisijai paskelbus finansavimo sprendimus pagal 3 straipsnio 2 ir 3 dalis, Komisija su gavėju sudaro subsidijų susitarimus.

2. Sprendimus dėl finansavimo ir, juos priėmus, sudaromus subsidijų susitarimus finansiškai kontroliuoja Komisija, o auditus atlieka Audito Rūmai.

10 straipsnis

Stebėseną

1. Komisija užtikrina reguliarią Bendrijos finansuojamų veiksmų įgyvendinimo stebėseną ir priežiūrą. Stebėseną ir priežiūrą vykdoma teikiant ataskaitas Komisijos ir gavėjo sutarta tvarka; jos taip pat gali apimti patikrinimus vietose atrankos metodu.

2. Gavėjai pateikia Komisijai ataskaitą apie kiekvieną veiksmą per tris mėnesius nuo jo užbaigimo. Komisija nustato šios ataskaitos formą ir joje pateiktinus duomenis.

3. Finansinės paramos gavėjai Komisijos žiniai penkerius metus nuo paskutinio su veiksmu susijusio mokėjimo saugo visus išlaidas pateisinančius dokumentus.

11 straipsnis

Informacijos platinimas

1. Komisija užtikrina, kad kasmet būtų viešai skelbiamas gavėjų ir pagal šią bendrą sistemą finansuojamos veiklos rūšių sąrašas, įskaitant duomenis apie paramos sumą.

2. Jeigu pagal 3 straipsnio 2 dalį finansuojamuose projektuose nenumatytas rezultatų platinimas ir jeigu tai padėtų siekti 2 straipsnyje minėtų tikslų, Komisija gali imtis priemonių.

3. Kiekvienų metų pradžioje Komisija praneša pagal 12 straipsnį įsteigtam komitetui apie veiklą, kuri buvo vykdoma praėjusiais metais pagal 3 straipsnio 1 dalį.

12 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas, toliau – 12 straipsnio komitetas.

2. Jeigu yra daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3–7 straipsniai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

13 straipsnis

Vadybos komitetas

1. Komisijai padeda komitetas, toliau – 13 straipsnio komitetas.

2. Jeigu yra daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4–7 straipsniai.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje numatytas terminas yra trys mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

14 straipsnis

Sankcijos

1. Sankcijos reglamentuojamos subsidijų susitarimuose, atsižvelgiant į šį reglamentą.

2. Komisija gali nutraukti subsidijos susitarimą, sudarytą pagal bendrą sistemą, jeigu ji nustato pažeidimus arba jeigu nevykdomi subsidijos susitarime numatyti išpareigojimai.

Jeigu yra nustatomi pažeidimai arba nevykdomi subsidijos susitarime numatyti išpareigojimai, Komisija gali sustabdyti finansinės paramos likučio mokėjimą. Komisija per jos pačios nustatytą protingą laikotarpį ragina gavėją pasiaiškinti arba ištaisyti padėtį.

Jeigu gavėjo atsakymas yra nepatenkinamas arba padėtis neištaisyta, Komisija gali nutraukti subsidijos susitarimą ir reikalauti grąžinti jau sumokėtas sumas, įskaitant ir delspinigius.

3. Jeigu nevykdomi kai kurie sutartyje numatyti išpareigojimai, Komisija gali sumažinti finansinės paramos likutį ir reikalauti grąžinti jau sumokėtos sumos dalį, įskaitant ir delspinigius.

15 straipsnis

Atskaitomybė ir įvertinimas

1. Komisija ne vėliau kaip iki 2004 m. birželio 30 d. praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie šios bendros sistemos įgyvendinimą, įskaitant kontrolės rezultatus, ataskaitas ir veiklos stebėseną.
2. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šios bendros sistemos įvertinimą, kuri turi būti pateikta laiku, kad ši bendra sistema galėtų būti pratęsta, arba ne vėliau kaip

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Liuksemburge, 2002 m. balandžio 25 d.

iki 2005 m. gruodžio 31 d. Šioje ataskaitoje įtrauktas išlaidų efektyvumo įvertinimas ir pagal veiklos rodiklius apsvaistytas klausimo, ar buvo pasiekti tikslai.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. RAJOY BREY